

ЩЕРБИНА Дар'я,

здобувач вищої освіти другого курсу
факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник:

ЮНІНА Марина,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільного права
та процесу Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

УЯВЛЕННЯ ПРО ЮРИДИЧНУ ОСОБУ ЯК СУБ'ЄКТА ПРАВА

Що являє собою юридична особа? Досить багато відомих правознавців працювали над цим питанням, але навіть до цього часу немає остаточної відповіді. Щоб розглянути сутність юридичної особи необхідно детально проаналізувати історію розвитку поглядів на дану категорію в цивільному праві.

Юридична особа як форма юридичного мислення і правового життя була створена римськими юристами саме за рахунок суворої логіки, шляхом надання сили емпірії (фактам, що склалися), тобто за рахунок втрати якоюсь мірою правом своєї раціональності [1]. Вони вважали, що будь-які союзні утворення повинні мати елементи цивільної правоздатності, майно є не майном окремих членів, а - особливої особи. Але такий термін як юридична особа не одержала у творчості римських юристів розвитку.

Першим, хто дослідив юридичну особу був папа Інокентій IV. Наукове обґрунтування у своїх працях дав Савін'ї. Він виходив з того, що властивості такі як воля, свідомість притаманні лише людині. Але практика показала, що окремі майнові права належать не одній людині, а групі осіб. Для того щоб останні змогли існувати в цивільних правовідносинах, законодавець винайшов таке поняття – «юридична особа». Визначив властивості, які можуть бути притаманні лише фізичній особі. Таку теорію юридичної особи назвали фікцією [2]. Вона мала неабияке значення: обґрунтувала виникнення «юридичної особи», та можливість її ліквідації за рішенням органів державної влади, при цьому вона не визнавалась суб'єктом кримінально правопорушення. Юридична особа - це лише творіння закону, юридично-технічний засіб, який використовується для того, щоб певна сукупність людей розглядалась як одна особа в якості фіктивного утворення розглядав юридичну особу [3].

Проблеми юридичної особи не обійшли й радянську цивільну науку. Вчені вважали, що юридична особа – реально існуюче явище, якому притаманний людський субстрат. Цю думку висвітлено в «теорії колективу» та «теорії директора». Дослідники вважали, що будь-які правовідносини - відносини між людьми, і тільки люди можуть бути учасниками цивільних правовідносин. Виходячи з цього розуміємо, що колектив - здійснює угоди, інші акти, які показують діяльність юридичної особи, а директор - виконує функції юридичної особи у сфері правовідносин [4].

Вітчизняний дослідник природи юридичної особи В.М. Кравчук, був прихильником реальності юридичної особи, адже вона не фікція, а суб'єкт цивільних правовідносин, організація, суть якої полягає у організованих відносинах між особами [5]. Тобто вчений доходить до висновку, що юридична особа – це взаємодія приватних інтересів особи з публічними інтересами суспільства.

Отже, підсумовуючи вищевикладене, можу сказати, що термін «юридична особа» формувався протягом тривалого часу та умов. Сутність поняття намагаються пояснити різні теорії, які в певній мірі розкривають аспекти даного правового явища. Але жодна з них не може це зробити в повному обсязі, тому що юридична особа розглядається тільки як явище цивільного права та відповідно досліджується тільки в цих рамках. Все це зумовлює подальше дослідження сутності юридичної особи.

Список використаних джерел:

1. Скловский К. И. Собственность в гражданском праве: Учеб. - практ. пособие. 2-е изд. 2000. 18 с.
2. Savigne. System des heutigen romischen Rechts. 1840-1849.
3. Братусь С. Н. Юридические лица в советском гражданском праве: Юрид. изд-во МЮ СССР, 1947. 75 с.
4. Кравчук В. М. Соціально-правова природа юридичної особи : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.03. В. М. Кравчук; Львів. нац. ун-т імені Івана Франка. Львів, 2000. 19 с.